

30. september 2024

Patientstøtte & Frivillig Indsats
Sekretariatet

Strandboulevarden 49
2100 København Ø

Tlf +45 35 25 75 00

www.cancer.dk

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
sum@sum.dk med kopi til amn@sum.dk

UNDER PROTEKTION AF
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

Kræftens Bekæmpelses høringsvar vedrørende udkast til lov om ændring af sundhedsloven inden for sundhedsvæsenet

Kræftens Bekæmpelse takker for muligheden for at kommentere det fremsendte udkast til lovforslag.

Kræftens Bekæmpelse er stærkt imod at ophæve sundhedspersoners pligt til at rapportere utilsigtede hændelser samt at fjerne Dansk Patientsikkerhedsdatabase og tilhørende national forankring. Kræftens Bekæmpelse ser netop denne kombination som fundamentet for sundhedsvæsnets succes på patientsikkerhedsområdet med systematisk læring og løbende forbedringer.

Derudover er Kræftens Bekæmpelse stærkt imod at ophæve klageadgangen på tandområdet og befordringsområdet. Vi mener, at der skal værnes om patientrettighederne i stedet for at forringe dem.

Kræftens Bekæmpelse har følgende uddybende bemærkninger til lovforslagets indhold:

Ophør af pligten til rapportering af utilsigtede hændelser, herunder nedlæggelse af Dansk Sikkerhedsdatabase

Lovforslagets punkt 2.1.

Med lovforslaget foreslås det at ophæve sundhedspersoners rapporteringspligt af utilsigtede hændelser, samt at fjerne rapporteringssystemet med Dansk Patientsikkerhedsdatabase og den tilhørende administrative nationale forankring.

Kræftens Bekæmpelse finder dette lovforslag stærkt bekymrende. Formålet med rapporteringspligten var at forbedre patientsikkerheden i sundhedsvæsenet ved at etablere et rapporteringssystem med fokus på åbenhed og dialog om fejl med identificering af risikomønstre og usikre arbejdsgange, frem for straf med sanktionering af enkeltpersoner. Det er Kræftens Bekæmpelses opfattelse, at med rapporteringspligten fulgte et nødvendigt ledelsesfokus på patientsikkerhed og sikkerhedskultur - fra driftsejeres (regionsrådet og kommunalbestyrelsen) samt sundhedsmyndighedernes side (Styrelsen for Patientsikkerhed), med tilhørende ressour-

cer til at analysere og reagere aktivt/proaktivt. I takt med at medicinske teknologier og behandlingsmodaliteter bliver mere avancerede, så følger risikoen for nye typer af fejl. Kræftens Bekæmpelse mener derfor, at sundhedsvæsenet har et konstant behov for at lære af hændelser og nærhændelser og løbende at tilpasse/opjustere indsatser, hvorfor vi er uforstående over forslaget om at afskaffe rapporteringssystemet. Netop kombinationen af lovgivning, national database og central forankring, har bidraget til at skabe læring i sundhedsvæsenet og øge patienters sikkerhed.

Den sanktionsfrie tilgang og nationale ramme for rapporteringssystemet bør beskyttes, da den er ganske unik. Med lovforslaget ser vi ikke beskrevet et klart alternativ til rapporteringspligten, ej heller som understøtter nødvendigheden af dataindsamling og national forankring af patientsikkerhedsarbejdet. Vi vil understrege, at det kræver en stærk national koordinering at opretholde høj patientsikkerhed overalt i sundhedsvæsenet og at sikre fælles læringskultur på tværs af forskellige aktører. Det kunne overvejes at forankre den nationale koordinering uden for Styrelsen for Patientsikkerhed - hvorved der også kunne være en mere klar adskillelse af sanktionerende og lærende indsatser.

I Kræftens Bekæmpelse finder vi lovforslaget meget uheldig set i et patientperspektiv, da patienter og pårørende som vigtig kilde til viden om hændelser/nærhændelser og fejl i sundhedsvæsenet udviskes. Derudover fortæller (kræft)patienter, at de overordnet set ønsker at sundhedsvæsenet lærer af fejl så det ikke sker for de næste patienter, frem for at sundhedspersoner straffes. Med lovforslaget har patienter i fremtiden "kun" mulighed for at vælge den sanktionerende klagegang. Vi frygter, at gennemsigtigheden og tilliden blandt sundhedspersoner og patienter til at sundhedsvæsenet lærer af det mislykkede/vellykkede i patientforløb mindskes.

Kræftens Bekæmpelse vurderer i øvrigt, at forslaget fremstår utidssvarende, når det bygger på besparelsesargumenter, jævnfør en OECD-rapport som estimerer, at 15 procent af sygehusudgifter tilskrives (forebyggelige) patientsikkerhedsbrists. Desuden bringer fremtiden i stigende grad anvendelse af nye avancerede behandlinger og teknologier, som giver en risiko for nye typer af fejl, for eksempel AI-teknologier i sundhedsvæsenet som beslutningsstøtteværktøj (syntesere tekster/viden og foreslå løsninger) og analyseværktøj (mønstergenkendelse og generering af løsningsforslag). Uden input fra (nationale) analyser af utilsigtede hændelser og de faktorer, der kan føre/fører til fejl i Danmark - som vægter sikkerhedskultur frem for sanktioner - så svækkes AI's evne til at identificere tidstro sikkerhedsproblemer og give løsningsforslag. Ved at udnytte AI burde formålet bag database og den centrale forankring kunne bibeholdes og endda styrkes.

Ophævelse af klageadgang for klager over private tandklinikker, praktiserende tandlæger, tandteknikere og tandplejere

Lovforslagets punkt 2.2.

Med lovforslaget foreslås det at ophæve klageadgangen for klager over private tandklinikker, så patienter ikke længere får mulighed for at klage over behandlingen på private tandklinikker.

Kræftens Bekæmpelse finder det meget bekymrende, at man vil fjerne klageadgangen.

I lovforslagets bemærkninger står der, at der vil være mulighed for at søge om compensation ved at anlægge retssag ved domstolene, ligesom ved kosmetisk behandling. Kræftens Bekæmpelse mener ikke, at det er et rimeligt alternativ. Det er langt vanskeligere, krævende og omkostningsfuldt at føre en sag ved domstolene (i forhold til en administrativ klagesag), og for rigtig mange patienter vil en civil retssag ikke være en reel mulighed. Løsningen må også formodes at bidrage til ulighed på tandområdet, da anlæggelse af retssag reelt kun er en mulighed for de allermest ressourcestærke. Derudover er det vores opfattelse, at man ikke kan side stille tandbehandling med kosmetisk behandling, da tandbehandling kan være en livslang indsats og i modsætning til kosmetisk behandling har et forebyggende og sundhedsfremmende formål.

I lovforslagets bemærkninger står der også, at forslaget ikke har betydning for patientsikkerheden, idet Styrelsen for Patientsikkerhed fortsat vil kunne føre tilsyn. Også denne del er vi uforstående overfor, for ved en klageadgang har patienten (i modsætning til tilsyn) ret til at få behandlet sin sag, og har ret til få en afgørelse med en konkret og individuel begrundelse.

Vi synes i øvrigt, det fremstår uklart, om forslaget også gælder for sager vedrørende tilskud til tandpleje for udvalgte patientgrupper (efter sundhedslovens § 166). Dette ville være særdeles uheldigt, da der med de nye regler i sundhedsloven netop er lagt op til forbedrede patientretigheder, og da målgruppen for denne ordning er udsatte patienter med særligt behov for tandpleje, som ofte vil være omkostningsfuld. Fjernelse af klageadgangen i sådanne sager vil gå ud over retssikkerheden, og vil være stik imod hensigten med de nye regler.

Ophævelse af klageadgangen for befording og beforderingsgodtgørelse

Lovforslagets punkt 2.3.

Med lovforslaget lægges der op til at fjerne klageadgangen for befording og beforderingsgodtgørelse. Kræftens Bekæmpelse er meget imod en sådan forringelse af patientrettighederne.

De gældende regler for befording og beforderingsgodtgørelse til og fra behandlingssted er komplicerede og svære at gennemskue. Derudover er lovgivningen på området ikke tidssvarende i forhold til det danske sundhedsvæsen i dag, hvor mange patienter behandles på tværs af regionsgrænser. Reglerne er også uhensigtsmæssige og uklare, når terminalt syge skal transporteres til hospice uden for patientens egen bopælsregion. Samlet set er der mange forhold, der gør, at reglerne for befording og beforderingsgodtgørelse er svære at administrere, og der ses regionale forskelle i regionernes praksis på området.

I Kræftens Bekæmpelse mener vi ikke, at det er den rigtige løsning at fjerne klageadgangen. Tværtimod er klageadgangen særlig vigtig, netop fordi reglerne er svære at forstå og administrere. Kombinationen af et vanskeligt regelsæt og manglende klageadgang går ud over patienters retssikkerhed.

Vi mener, at der er behov for følgende:

- En opdateret lovgivning med henblik på en forenklet og mere overskuelig regulering, som tager højde for, at patienter i det danske sygehusvæsen i dag behandles og indlægges på tværs af regionsgrænserne
- Pligt for regionerne til at sørge for og betale for transport til det hospice, som patienten har valgt - uafhængigt om det pågældende hospice ligger i patientens bopælsregion.
- Bevarelse af klageadgang på området

Det bemærkes i øvrigt, at vi ser meget positivt på, at det i regeringens udspil til en sundhedsreform fremgår, at man vil iværksætte et eftersyn af befordringsreglerne i sundhedsloven, som skal sikre, at reglerne bliver mere gennemskuelige og er til gavn for borgere med størst muligt behov for hjælp til befordring i forbindelse med sundhedsydelser.

Med venlig hilsen

Pernille Slebsager
Afdelingschef
Patientstøtte & Frivillig Indsats